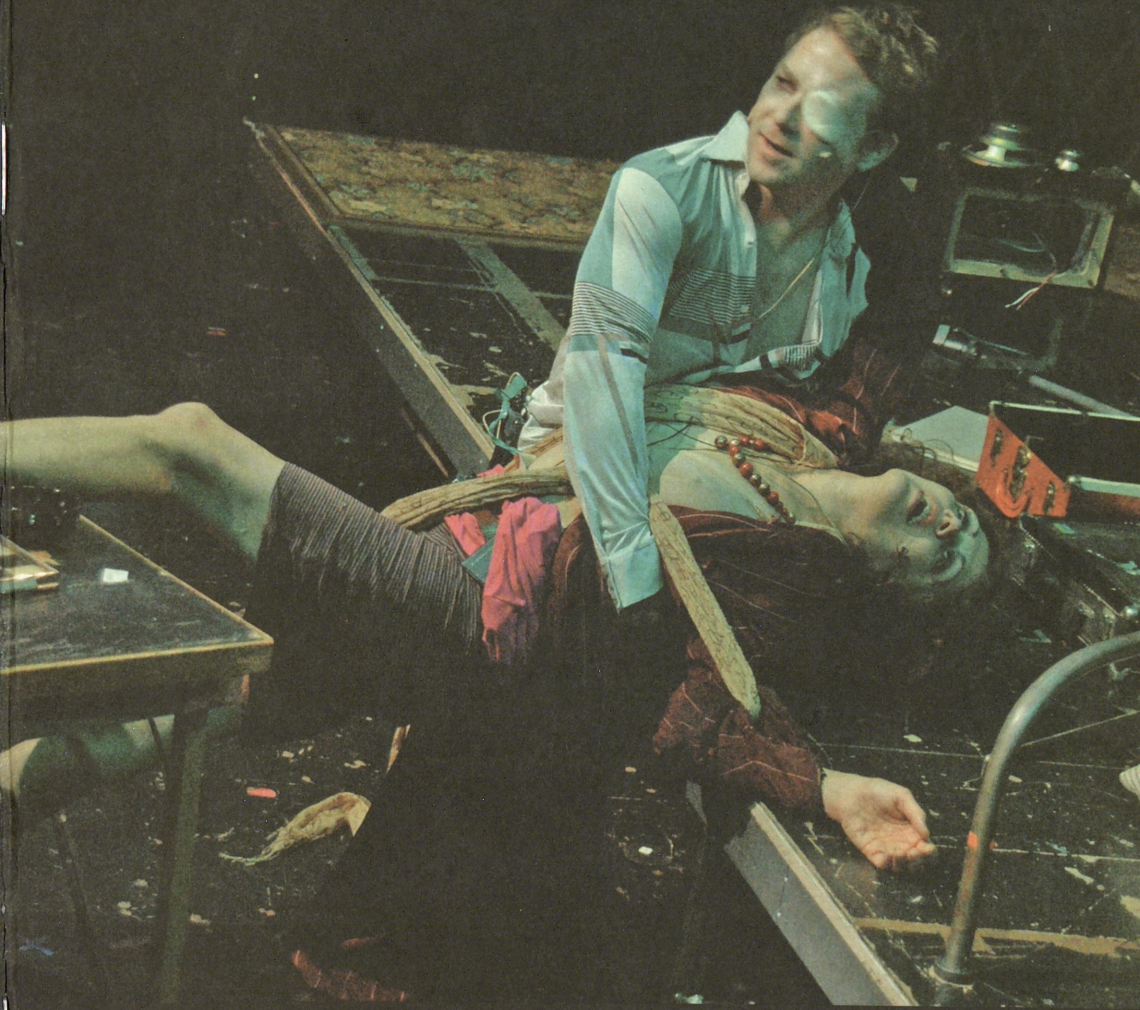

NATIONAL
THEATRE

THE WOOSTER GROUP'S VERSION
OF TENNESSEE WILLIAMS' VIEUX CARRÉ

THE WOOSTER GROUP'S VERSION OF TENNESSEE WILLIAMS' VIEUX CARRÉ

Entrérekkefølge:

Forfatteren	Ari Fliakos
Fotografen / Sky	Daniel Pettrow
Fru Wire / Jane Sparks	Kate Valk
Nursie	Kaneza Schaal
Nightingale / Tye McCool	Scott Shepherd
Pickup'en	Daniel Jackson
Mary Maude / Frøken Carrie	Alan Boyd Kleiman (videooptak)
Avatar	Andrew Schneider
Danser	Casey Spooner (videooptak)
Dommeren	Ben Williams (voice-over)
Regissør	Elizabeth LeCompte

Lys: Jennifer Tipton. **Lyd:** Matt Schloss og Omar Zubair.

Video: Andrew Schneider. **Produksjonsleder:** Bozkurt Karasu.

Inspisient: Teresa Hartmann. **Teknisk leder, prosjeksjoner:** Aron Deyo.

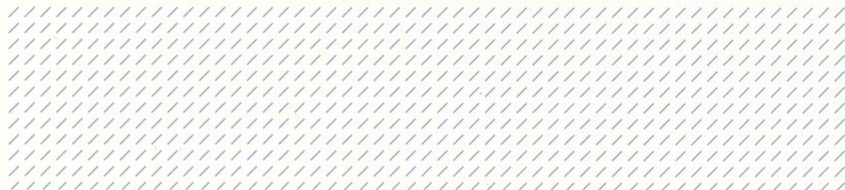
Teknisk assistent: Daniel Jackson. **Lysmester:** Kent Barrett. **Lydassistent:** Bobby McElver. **Garderobe:** Enver Chakartash. **Spesialkonsulent:** Casey Spooner.

Cineturg: Dennis Dermody. **Produsent:** Cynthia Hedstrom. **Daglig leder:** Sandra Garner. **Utviklings- og webleder:** Jamie Poskin. **Arkiv:** Clay Hapaz.

Leder for kunstutdanning: Kaneza Schaal. **Administrator:** Jason Gray Platt.

Videoblogg: Zbigniew Bzymek. **Videobloggassistent:** Jean Coleman.

Takk til: Ruud van den Akker, Ellen Mills, Raimonda Skeryte, Judson Williams og Yesim Ak, Daedalus Design and Production Inc., Diego Cortez, Claudia Hill, Dr. Kenneth Holditch, John Oglevee, Rob Reese, Jack Warren, og til de ansatte ved St. Anna's Residence, New Orleans – samt hjemmets beboere og deres familier.

The Wooster Group's version of Tennessee Williams' Vieux Carré.

presenteres i samarbeid med Samuel French Inc. på vegne av University of the South, Sewanee, Tennessee. Oppsetningen er bestilt av Théâtre National de Strasbourg, Festival d'Automne og Centre Pompidou.

Nationaltheatret:

Produsent: Ola A. Neegaard. **Teknisk produsent:** Jan Ingierd. **Inspisient:** Lars Brinch Gundersen. **Lydansvarlige:** Kai Priddy / Håvard Morsund. **Lysmester:** Petter Steen. **Scenemester:** Christian Lie. **Videoansvarlig:** Knut Ås. **Maskeansvarlig:** Greta Bremseth. **Rekvisitør:** Sven Nordeng / Helge Lohne.

Forestillingen varer i ca. to timer. Ingen pause.

FOAJÉ WOOSTER GROUP

I etterkant av forestillingen inviterer vi til et møte med Elizabeth LeCompte og medlemmer av Wooster Group i vår restaurant.

Vi er stolte av å kunne by tilby et unikt innblikk i det legendariske teaterkompaniets arbeid og tanker om teater.

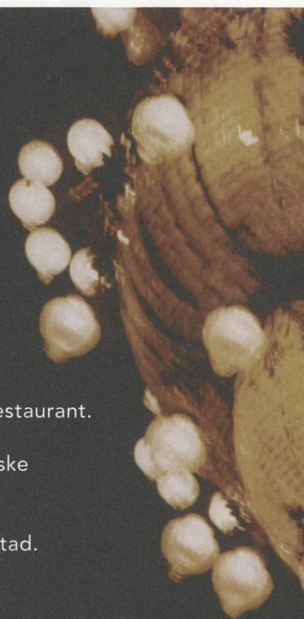
Samtalen vil bli ledet av kulturjournalist Inger Merete Hobbestad.

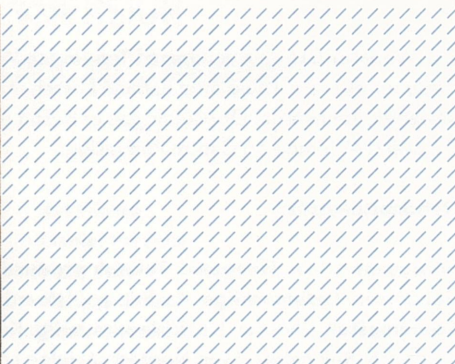
Baren / restauranten vil være åpen.

Fri entré, billetter i billettluken. Begrenset antall plasser.

Tid: fredag 11. november etter forestilling.

Sted: Restauranten

KJÆRE PUBLIKUM!

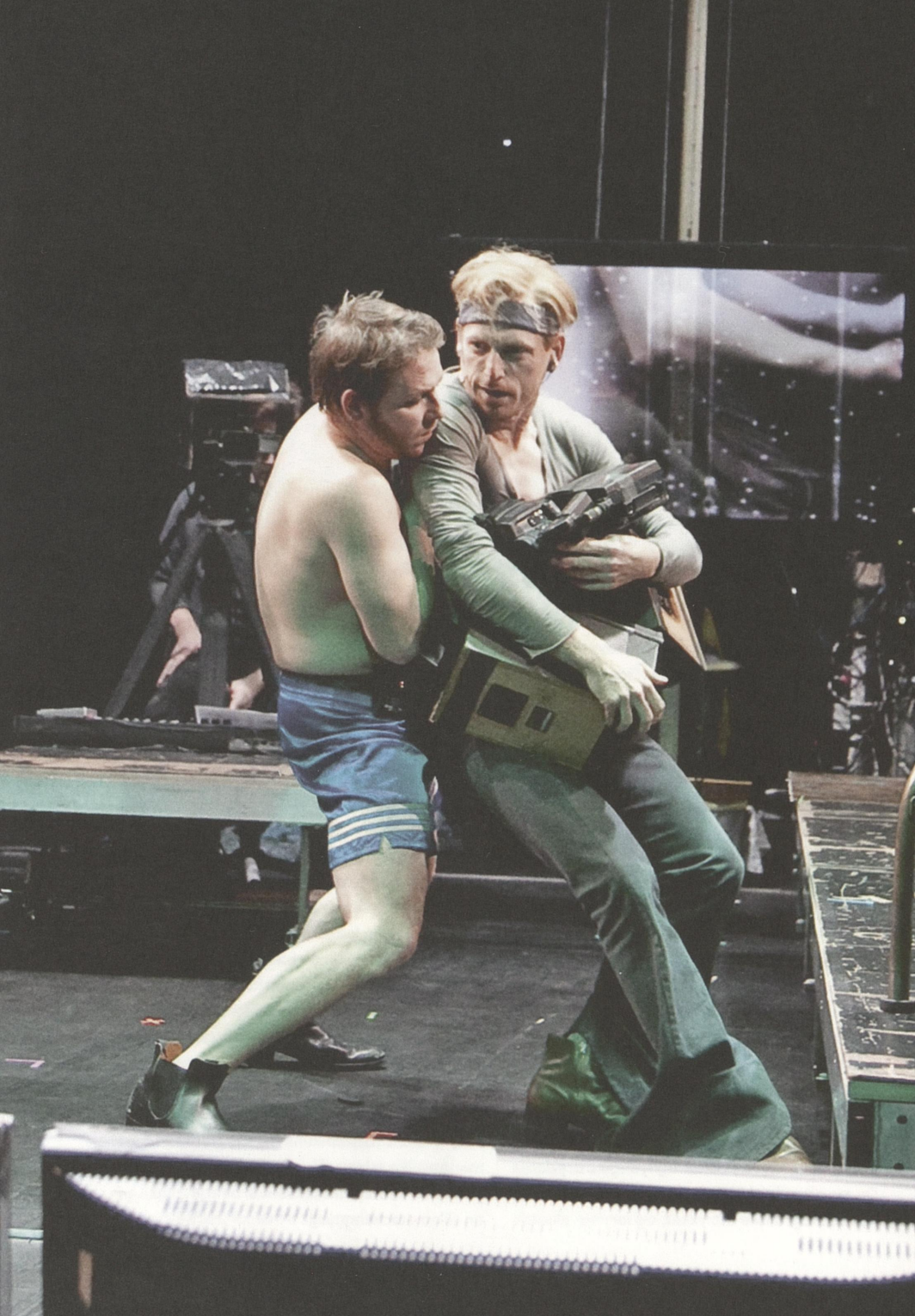
— MED legendariske The Wooster Group på plakaten avslutter vi årets ICON-program med et virkelig ikon innen internasjonalt samtidsteater. Kompaniet ble stort allerede på 1970-tallet og har siden den tid hatt status som grensesprengende og nyskapende. Elizabeth LeCompte og The Wooster Group har vært banebrytende for utviklingen av sjangeren «mashup-teater» – en form for scenisk historiefortelling der man klipper og limer og blander ulike uttrykk. The Wooster Group har eksperimentert med moderne teknologi og tradisjonell tekst; de har blandet dans og drama med audiovisuelle uttrykksformer, og hatt som ambisjon å fornye seg i alle de 36 årene kompaniet har eksistert.

Gjennom ICON-programmet 2011 har Nationaltheatret løftet frem tre svært ulike forestillinger, skapt av tre ulike kunstnere som har til felles at de representerer det sterkeste og mest innovative innen de siste førti års scenekunst. Vi startet med den spennende, unge teaterfornyeren Gisèle Vienne og fortsatte med italienske Romeo Castellucci og hans sterke og til tider provoserende teater.

Med disse ICON-forestillingene har vi bladd oss bakover tiår for tiår i nyere teaterhistorie. Når The Wooster Group nå inntar Nationaltheatret, er de med på å gi årets ICON-program en verdig avslutning. Elizabeth LeCompte og hennes team er et eksempel på at det er mulig å være både etablert og anerkjent, og uredde og nyskapende. The Wooster Group har i snart førti år greidd å overraske. Ingenting tyder på at de har tenkt å slutte med det.

Velkommen i teatret!

Hanne Tømte
Hanne Tømte

THE WOOSTER GROUP

METATEATER OG DRAMATIKK I FRI FLYT

Med ironisk distanse og omfattende multimediebruk spiller The Wooster Group klassiske tekster uten å bruke den sceniske handlingen som hoveddramme for fortolkningen.

— **ETTER** etableringen av det amerikanske teaterkompaniet The Wooster Group i 1979 har regissør Elizabeth LeCompte prøvd å finne nye innfallsvinkler til kjente tekster. Dette gjør hun ved å lete etter tolkninger som ikke ligger opp i dagen, men som finnes i vårt indre. Hun er ikke interessert i å tolke tekster som om det er mulig å finne noe sant og evig i dem, men vil heller bruke dem på en fri og ubunden måte. På samme måte krever hun at publikum legger egen erfaring til grunn for sin tolkning.

SPILLER MOT VIDEO

Teatret skal ikke reprodusere meninger gjennom snever tolkning, og kunstnerne må la være å kontrollere uttrykket med tanke på å skape bestemte meninger, mener LeCompte. For å oppnå dette målet bruker The Wooster Group en fri flyt av bilder og lydlike uttrykk. De tar ofte i bruk videoopptak som en del av det scenografiske uttrykket, og lar

skuespillerne stå i dialog med det sceniske rommet gjennom disse opptakene. En rolle kan godt være tatt opp på video for så å spilles av i dialog med en levende skuespiller. Teatret blir slik et multimedielandskap, hvor drømmer og virkelighet blandes digitalt. Ingenting skal være forutsigbart eller kunne tolkes entydig i forestillingen.

Begrepet *metateater* kan brukes om slike forestillinger. Metateater betegner forestillinger hvor tekst spilles uavhengig av de forventninger publikum har til teater som tradisjonell tekstrepresentasjon. Derfor spilles monologer og dialoger på en fortolkende, psykologiserende måte selv om oppsetningen følger teksten. For The Wooster Group er teksten et utgangspunkt for å vise situasjoner på en nærmest revy- eller kabarettaktig måte. Hvis vi tenker oss en kunstnerkabaret med mange ulike numre, får vi et bedre utgangspunkt for å forstå teater som arbeider med en slik metadramaturgi.

BRYTER MED FORVENTNINGENE

Hvis vi tenker oss at Hedda Gabler forteller oss om sitt planlagte selvmord, eller enda mer absurd – forteller oss om hvordan hun opplevde selvmordet, er tekstforståelsen mer kommenterende enn fortolkende. Metateater og metateatral dramaturgi kjennetegnes nettopp av at tekstens form endres etter behov, ved at den gjenfortelles indirekte. Da opplever publikum noen ganger at skuespillet en ser, er noe helt annet enn det en forventer.

The Wooster Group bruker teksten til å kommentere det dramatiske utgangspunktet. Dette kan sammenlignes med arbeidsmetoden i russisk teater, der man jobber med undertekst og visualisering av underteksten i scenografi og spill, slik at en dypere mening kommer frem. Konstantin Stanislavskij skal ha sagt det slik: Publikum kommer for å se underteksten, for selve skuespillet kan de

lese hjemme. Nettopp Stanislavskij er idealet for den skuespillerkunsten vi alle tror vi er fortrolige med og kjenner.

VISUELL DRAMATURGI

Begrep som visuell dramaturgi og post-dramatisk teater er brukt for å beskrive forestillinger som krever at tilskuerne forholder seg til forestillingen ut fra sine egne, personlige premisser. I en visuell dramaturgi kan ulike elementer i en forestilling være likestilte med hverandre, slik at det tekstuelle og det visuelle kommer i dialog på stadig nye og overraskende måter. En særlig inspirasjonskilde for denne retningen i teatret var Robert Wilson, som er kjent for forestillinger hvor handlingen ligger på det visuelle planet, og hvor det i like stor grad tales til øyet som til øret. Teksten er enten kuttet ut, eller den er likestilt med de visuelle elementene.

Institusjonsteatrene har lenge holdt fast på at den dramatiske teksten skal være hovedingrediensen i en forestilling. Som en motsetning til dette ser vi nå hvordan billedkunst og teater blandes ved at kunstnere tar i bruk kabarettaktige uttrykksformer, happeninger. Slike eksperimenter har bidratt til å utvide grensene for vår opplevelse i teatret, og ofte har det blitt laget forestillinger hvor bildet veksler mellom todimensjonale tablåer og tredimensjonale måter å oppleve rommet på.

KJENTE TEKSTER

Tradisjoner og konvensjoner er i stadig endring i teatret. Derfor kan det performanceaktige teatret ta for seg av alle kunsttradisjoner og bruker dem på en fri måte uten å være bundet til gitte forventninger. Det krever at publikum gjør det samme. The Wooster Group er et eksempel på en slik stil, som publikum i Norge er blitt kjent med gjennom lignende frie sceniske grupper, for eksempel Hotel Pro Forma, Remote Control Productions, Baktruppen og Verdensteatret. Det som kjennetegner The Wooster Group, er at de tar utgangspunkt i kjente dramatiske tekster eller tekster som er skrevet for teater, men at de ikke setter dem opp på den tradisjonelle måten.

Et eksempel på det er forestillingen *House/Light* fra 1997, der Gertrude Steins teatertekst *Dr. Faustus Lights the Lights* ble montert sammen med kultfilmen *Olga's House of Shame* av Joseph Mawra. *House/Light* ble vist ved BIT Teatergarasjen i Bergen våren 2000.

Nå skal altså publikum på Nationalteatret få oppleve hvordan The Wooster Group arbeider med Tennessee Williams' sene skuespill *Vieux*

Carré. Det er et drama fra 1977, hvor handlingen utspiller seg på 1930-tallet i The French Quarter i sydstatsbyen New Orleans i USA. Skuespillet er preget av melodramatik og en mørk atmosfære, med ensomhet og homo-seksualitet som ingredienser.

Elizabeth LeCompte uttaler i en video fra arbeidsprosessen at det er et sinnets indre landskap de forholder seg til i denne produksjonen, og det er å forvente at det er dette sinnets visuelle landskap som skal vises på en rituell måte. Vi kan nok vente oss en strøm av drømmer og virkelighet som blandes digitalt og spilles ut live. Mer vil jeg ikke si, for som sagt: Ingenting skal være forutsigbart eller kunne tolkes entydig i forestillingen.

Av Knut Ove Arntzen

KNUT OVE ARNTZEN

Knut Ove Arntzen er professor i teatervitenskap ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, Universitetet i Bergen. Han har skrevet boken *Det marginale teater – et nordisk blick på regikunst og ambiente forsøk*, Laksevåg 2007: Alvheim og Eide.

ORD FRA REGISSØREN

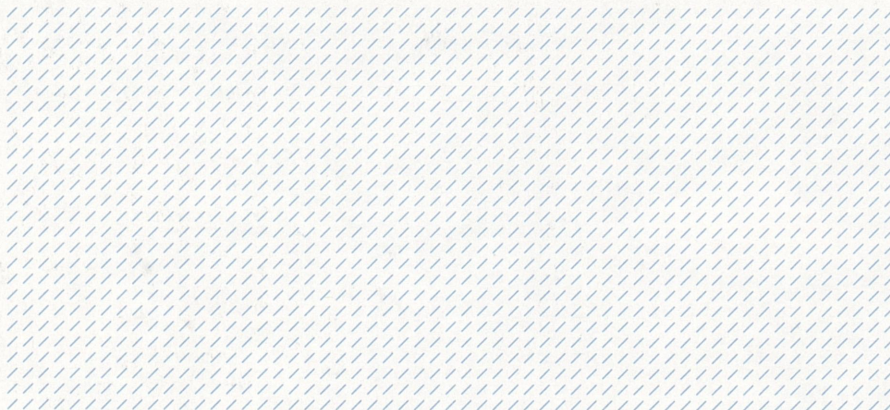
Vieux Carré har tradisjonelt blitt kalt et «minnespill». Tennessee Williams skrev det som tolv separate episoder, adskilt av blackouts. Alle scenene finner sted ved et pensjonat i New Orleans.

Stykkets hovedperson, Forfatteren, tilhører pensjonatets univers, men stiller seg noen ganger på utsiden og blir forteller. I min iscenesettelse har jeg tatt dette elementet et skritt videre – forfatteren forsvinner aldri inn i scenen. Vi ser på mens han skriver stykket, og vi er vitne til hvordan han former forestillingen han er med i. Hans psyke står alltid mellom oss, publikum og stykket. Han er den kontinuerlige samtalepartner.

I første akt har ikke forfatteren begynt å skrive ennå. Faktisk er skrivemaskinen hans ødelagt. Kreative visjoner kommer til ham og fyller rommet mellom minne, begjær og den faktiske skrivingen. Ideene hans er flytende og flyktige. Noen av dem slipper han taket i; andre flytter han inn i og blir boende. Noen ganger kommer en ny idé før han har fått avsluttet den forrige; noen krever oppfølging og forstyrrer ham, andre kasseres.

I andre akt fungerer skrivemaskinen igjen. Episodene blir skrevet samtidig som de presenteres for publikum. Forfatterens kreative prosess blir bokstaveliggjort. Bilder oppstår i hodet hans og spilles ut på scenen. Mot slutten skriver Forfatteren parallelt med handlingen; det haster å få skrevet ned alt sammen.

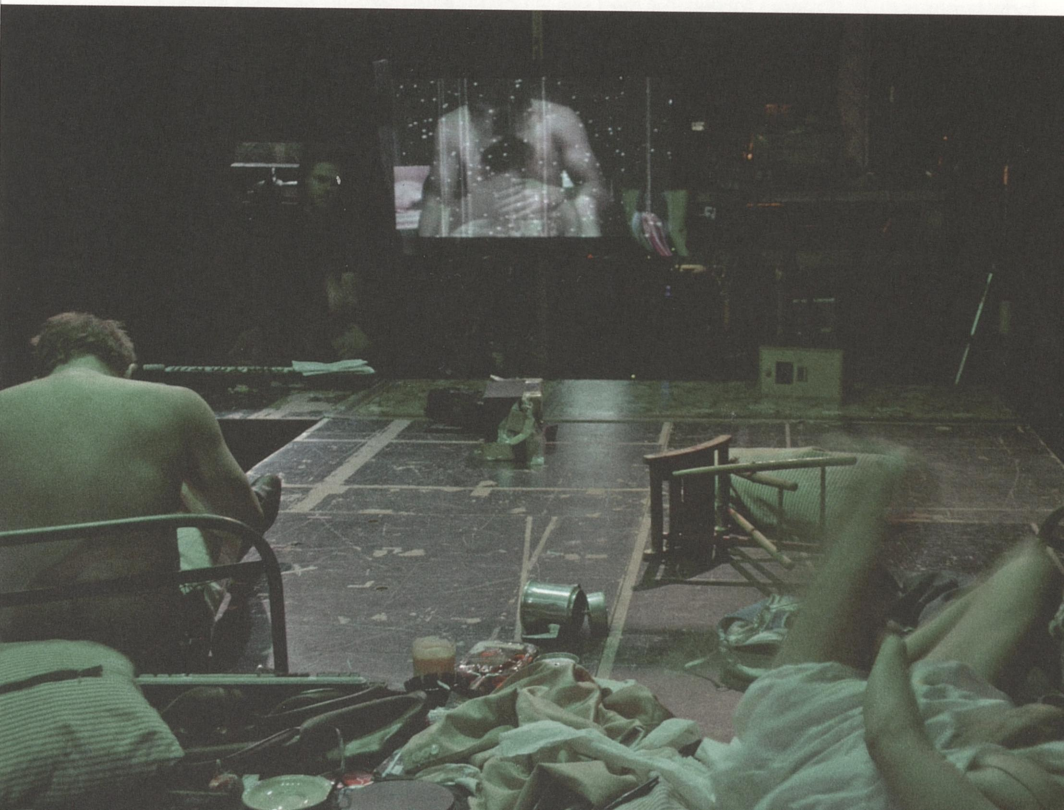
Elizabeth LeCompte

THE WOOSTER GROUP

The Wooster Group er et eksperimentelt teaterkompani som ble grunnlagt i 1976 under ledelse av Elizabeth LeCompte. Sammen med kompaniets skuespillere og tekniske kunstnere har hun skapt mer enn tretti arbeider for teater, film og video, blant annet *Rumstick Road* (1977), *L.S.D. (... Just the High Points...)* (1984), *Brace Up!* (1991), *House/Lights* (1999), *To You, the Birdie!* (Phèdre) (2002), *Who's Your Dada?!* (2006), *Hamlet* (2007), installasjonen *There is Still Time.. Brother* (2007), og operaen *La Didone* (2008). I gruppens innovative produksjoner veves tekst og teknologi sammen for å fortelle historier på nye måter. Gruppen har turnert i USA og Europa, Russland, Canada og Sør-Amerika, Midtøsten, Asia og Australia. Kompaniet holder til i The Performing Garage i Wooster Street 33 i New York. Gruppen eier og driver garasjen som aksjonær i Grand Street Artists Co-op, som ble etablert som del av kunstbevegelsen Flexus på 1960-tallet.

Følg The Wooster Groups daglige videoblogg på www.thewoostergroup.org.

HANDLINGSRESYMÉ

Scene 1 – En forfatter tenker tilbake på den gangen han som ung bodde på et hybelhus i Toulouse Street 722 i New Orleans. En etter en trer pensjonatets beboere fram for hans indre. I løpet av scenen forstår vi at en som heter Sky har lagt igjen en ryggsekk som skal plukkes opp senere. Forfatteren bemerker at navnet Sky «skinner som en spådom».

Scene 2 – Nightingale, en tuberkuløs maler som bor på pensjonatet, besøker forfatteren på rommet hans og forfører ham. Etter at Nightingale har gått, ser forfatteren et syn hvor han møter bestemoren sin, «engelen i alkoven». Hun gir ham tilgivende for noe.

Scene 3 – Jane, en motetegner, inviterer forfatteren inn på en kopp kaffe. Tye, elskeren hennes som hun bor sammen med og som jobber som innkaster på en strippebule, er i en halvveis neddopet tilstand. Han håner forfatteren og driver ham ut av rommet.

Scene 4 – Det er midnatt på kjøkkenet til hybelhusvertinnen, fru Wire. Hun er i ferd med å stelle i stand en stor gryte med gumbo, en tradisjonell sørstatsuppe. To gamle kjerringer som bor på et rom ved siden av kjøkkenet, kommer for å lukte på gumboen. Tye sjangler inn med to kasser stjalne varer og ber forfatteren om hjelp. Han segner om utenfor forfatterens rom. Forfatteren trekker Tye med seg inn og får ham i seng.

På kjøkkenet forteller fru Wire forfatteren at hun vurderer å åpne en restaurant i pensjonatet, og tilbyr ham å jobbe for husleien. I mellomtiden besøker Nightingale forfatterens rom, og i mørket tar han feil av forfatteren og Tye, og begynner å kjærtegne ham. Tye våkner opp og protesterer. Han roper på Jane. Jane tar med seg Tye tilbake til rommet sitt, og de ligger sammen.

Scene 5 – Straks etter besøker Nightingale forfatteren og blir avvist. Forfatteren konfronterer Nightingale med at han nekter å ta innover seg sannheten om sykdommen sin.

Scene 6 – Forfatteren kommer med post til Janes rom. Det er et brev til henne fra et sykehus.

Scene 7 – Fru Wire er på kjøkkenet og koker vann. Hun ber forfatteren hjelpe henne med å helle kokende vann gjennom et hull i kjøkkengulvet, som ligger rett over leietageren som bor i kjelleren, en fotograf som hun tror holder en orgie. Fotografen blir skåldet og tilkaller politiet. Alle ender opp i retten samme kveld, og fru Wire blir funnet skyldig. Senere, når de er tilbake på hybelhuset, bebreider hun forfatteren for ikke å ha støttet henne i retten.

Scene 8 – Forfatteren prøver å reparere den ødelagte skrivemaskinen sin når Sky, eieren av ryggsekken, kommer inn på jakt etter et toalett. Sky reparerer skrivemaskinen for forfatteren. Fru Wire kommer inn og oppdager at Sky tisser ut av vinduet. Hun protesterer høyllytt og utbryter at Toulouse 722 står på listen over severdigheter i New Orleans.

Hun klager over leieboerne og truer med å sende Nightingale av gårde til et natthjem. Hun tilkaller Nursie for å få hjelp. Nightingale prøver å gjøre motstand, men kollapser. Fru Wire avbryter forfatteren og Sky idet de planlegger å reise vekk til Vestkysten. Hun prøver å få forfatteren til å bli, og sier at hun «på en måte har adoptert ham», at han er som sønnen som den forrige ektemannen hennes tok med seg da han dro. Nursie kommer inn og klager på turistene som plukker asaleaene av buskene i bakgården. Sky forsikrer forfatteren om at han kommer tilbake senere, men siden husfruen nå nekter ham adgang til huset, avtaler de at Sky skal signalisere til forfatteren ved å spille klarinett i bakgården.

Scene 9 – Jane avslører for Tye at hun har en avtale med en brasiliansk forretningsmann. Hun har invitert ham til rommet sitt og venter ham når som helst. Tye tvinger seg til å ha sex med henne. Lyden trenger gjennom veggene i pensjonatet mens fru Wire er på telefonen for å prøve å skaffe en sykebil til Nightingale.

Scene 10 – Forfatteren besøker Nightingale, som er i fryktelig dårlig form. Forfatteren prøver å hjelpe, men ender opp med å konfrontere ham med sykdommen igjen. Forfatteren mykner og prøver å trøste ham. Tilbake på rommet sitt begynner forfatteren å pakke sammen sakene sine. Nursie kommer med kaffe og en advarsel. Før han drar, begynner han å skrive. Han skriver om Jane og Tye. Han kan høre dem over gangen.

Scene 11 – Tye står opp av senga og tenner seg en joint. Jane har grått. De krangler. Tye forteller Jane om et mareritt som vekker hennes avsky. Jane kommer til å tenke på på brasilianeren som skulle komme, og prøver å få Tye til å kle på seg og gå. Jane tror hun hører brasilianeren i trappene, men det er lyden av sykehuspersonalet som flytter den døende Nightingale. Mens rommet mørkner, forteller Jane Tye om innholdet i brevet fra sykehuset. Blodprosenten hennes har endret seg til det verre. Tye sier han er nødt til å kle på seg og dra på jobb.

Scene 12 – Fru Wire kommer fortumlet inn på rommet til forfatteren. Hun forveksler ham med sin sønn Timmy. Forfatteren roper på Nursie og ber henne ta med fru Wire ned. «Engelen i alkoven» viser seg for forfatteren. Tye kler på seg foran speilet. Jane er febrilsk og frykter at han ikke kommer tilbake. Tye drar plystrende av sted, mens Jane kollapser. Forfatteren finner henne og tar henne med til rommet hennes. Klarinetten lyder i bakgården. I febevillelsen oppfordrer Jane forfatteren til å reise. Idet han drar, forsvinner karakterene bak ham. Huset er tomt nå.

Trykk: GRØSET™

Depotbiblioteket

The Wooster Group's
version of Tennessee

12G030316

Utgitt av Nationalteatret. **Ansvarlig utgiver:** Hanne Tømte.

Redaktør: Anna Valberg. **Foto:** Franck Beloncle, Nancy Campbell.

Layout: Odd-Arne Steen. **Trykk:** Grøset Trykk AS. **Opplag:** 500, Oktober 2011.

Adresse: Johanne Dybwads plass 1, Postboks 1225 Vika, 0110 Oslo.

Billettbestilling: 815 00 811 eller www.nationalteatret.no

Kr 25,- / 15,-

DnBNOR